

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

14. juni 2011

SVAR PÅ UDVALGSSPØRGSMÅL

Nødvendigheden for Danmark af at indgå en parallelaftale

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 5 ad KOM (2010) 0171 af 8. april 2011 vedrørende nødvendigheden for Danmark af at indgå en parallelaftale.

Lene Espersen

Spørgsmål nr. 5 ad KOM (2010) 0171 fra Folketingets Europaudvalg:

”Ministeren bedes – i forlængelse af Europaudvalgets møde den 8. april 2011 og svaret på spørgsmål 1 på KOM (2010)171 – oversende et notat, der beskriver følgende forhold i forbindelse med implementeringen af initiativerne i Stockholmprogrammet: hvor mange steder det vil være nødvendigt for Danmark at indgå en parallelaftale, og hvor mange steder vil det være muligt at implementere EU-reglerne i dansk ret på anden vis, og hvilke af initiativerne agter Danmark ikke at gennemføre?”

Svar:

1. Efter Protokol nr. 22 om Danmarks Stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til 3. del, afsnit V, i Traktaten om Unionens Funktionsmåde, ligesom ingen af disse foranstaltninger er bindende for eller finder anvendelse i Danmark (”retsforbeholdet”).

I nogle tilfælde vil Danmark have mulighed for ensidigt at gennemføre retsakter, der er omfattet af retsforbeholdet, i dansk ret. Hvis de forbeholdsramte foranstaltninger indeholder bestemmelser om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser, vil det imidlertid kræve en parallelaftale eller anden form for samarbejdsaftale mellem Danmark og EU, hvis Danmark – på mellemfolkeligt grundlag – skal være omfattet af den pågældende retsakt.

Det bemærkes, at de hidtidige erfaringer med parallelaftaler viser, at Danmark ikke på forhånd kan forvente, at en anmodning om en parallelaftale vil blive imødekommet. Hertil kommer, at EU anser parallelaftaler for at have ekstraordinær og midlertidig karakter, og at indgåelsen af sådanne aftaler er en meget langstrakt proces. Der kan også peges på, at Danmark først, når forhandlingerne om et forbeholdsramt EU-initiativ er afsluttet, har mulighed for at anmode om en parallelaftale.

2. Det Europæiske Råd vedtog den 10.-11. december 2009 et flerårigt arbejdsprogram for området retlige og indre anliggender (Stockholmprogrammet). Kommissionen har efterfølgende fremlagt en handlingsplan, der indeholder en oversigt over de forslag og initiativer, som Kommissionen påtænker at fremsætte med henblik på at gennemføre Stockholmprogrammet.

Til brug for besvarelsen af 5. august 2010 på spørgsmål 1 angående KOM (2010) 0171 fra Folketingets Europaudvalg udarbejdede Justitsministeriet en oversigt over de forslag i den nævnte handlingsplan, som inden for Justitsministeriets område vurderedes at være omfattet af retsforbeholdet. En kopi af oversigten er vedlagt til orientering.

Størstedelen af de forslag, der fremgår af oversigten, er endnu ikke fremsat. Det nærmere indhold af disse forslag kendes derfor ikke, og det er ikke muligt at vurdere, om forslagene vil indeholde bestemmelser om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser, ligesom det ikke er muligt at vurdere, hvorvidt Danmark til sin tid vil have en interesse i at blive tilknyttet de vedtagne retsakter.

3.1. Inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde er der på Justitsministeriets område aktuelt fremsat ni forslag til retsakter til gennemførelse af Stockholmprogrammet, der er omfattet af det danske retsforbehold. Det drejer sig om følgende forslag:

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om ophævelse af rammeafgørelse 2004/68/RIA.
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om angreb på informationssystemer og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2005/222/RIA.
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager.
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om den europæiske beskyttelsesordre.
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ret til information under straffesager.
- Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om indførelse af en evalueringsmekanisme til kontrol af anvendelsen af Schengen-reglerne.
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse af passagerlisteoplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet.

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser.
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om minimumsstandarder for ofres rettigheder i straffesager.

På nuværende tidspunkt indeholder fire af de fremsatte direktivforslag bestemmelser om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser. Det drejer sig om direktivforslaget om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager, direktivforslaget om den europæiske beskyttelsesordre, direktivforslaget om anvendelse af passagerlisteoplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet samt direktivforslaget om fremme af grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser.

Hvis de fire direktivforslag fortsat indeholder bestemmelserne om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser, når de til sin tid bliver vedtaget, vil det således kræve en parallelaftale eller anden form for samarbejdsaftale mellem Danmark og EU, hvis Danmark – på mellemfolkeligt grundlag – skal være omfattet af disse retsakter.

Forordningsforslaget om indførelse af en evalueringsmekanisme til kontrol af anvendelsen af Schengen-reglerne en udbygning af Schengen-reglerne. Det indebærer, at Danmark efter artikel 4 i Protokollen om Danmarks Stilling vil have mulighed for at blive tilknyttet forordningen på et mellemfolkeligt grundlag (opt in-mulighed).

For så vidt angår de øvrige forslag kan det oplyses, at disse på nuværende tidspunkt ikke indeholder bestemmelser om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser. Hvis dette fortsat er tilfældet, når de til sin tid bliver vedtaget, vil det således være muligt at gennemføre retsakterne ensidigt i dansk ret.

3.2. Inden for det civilretlige område er der på Justitsministeriets område aktuelt fremSAT fem forslag til retsakter til gennemførelse af Stockholm-programmet, der er omfattet af det danske retsforbehold. Det drejer sig om følgende forslag:

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på

det civil- og handelsretlige område (revision af den gældende forordning).

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gensidig anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger i civile sager.
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om lovvalg, kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis.
- Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller.
- Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber.

Forslaget til forordning om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område er en revision af den såkaldte Bruxelles I-forordning (Forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil og handelsretlige område). I kraft af en såkaldt parallelaftale mellem Danmark og Unionen er Danmark tilknyttet reglerne i Bruxelles I-forordningen på mellemstatsligt grundlag, således at bestemmelserne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater. Danmark har i medfør af samme parallelaftale mulighed for at meddele Kommissionen, at Danmark vil gennemføre indholdet af eventuelle ændringer til forordningen i dansk ret. Hvis Danmark meddeler Kommissionen, at Danmark ikke ønsker at gennemføre indholdet af ændringerne, følger det af parallelaftalen, at aftalen skal betragtes som op sagt, hvilket vil betyde, at bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen ikke længere vil gælde mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

På nuværende tidspunkt indeholder de fire øvrige forordningsforslag bestemmelser om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser.

Hvis de fire forordningsforslag fortsat indeholder bestemmelserne om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser, når de til sin tid bliver vedtaget, vil det således kræve en parallelaftale eller anden form for samarbejdsaftale mellem Danmark og EU, hvis Danmark – på medlemfolkeligt grundlag – skal være omfattet af disse retsakter.

3.3. Det kan også oplyses, at der til gennemførelse af Stockholmprogrammet er fremsat forslag til to rådsafgørelser om henholdsvis undertegnelse og indgåelse af en aftale mellem EU og Australien om luftfartselskabers behandling og overførsel af passagerlisteoplysninger (PNR-oplysninger) til de australske told- og grænsekontrolmyndigheder. De to forslag er fremsat i henhold til 3. del, afsnit V, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og vil således umiddelbart være omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Det har imidlertid været drøftet, om hjemmelsgrundlaget for så vidt angår hovedparten af PNR-aftalen i stedet skal findes i artikel 16 og 3. del, afsnit VI, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde. Dette ville i givet fald betyde, at det danske retsforbehold ikke fuldt ud finder anvendelse.

Rådet har endvidere bemyndiget Kommissionen til på vegne af EU at indlede forhandlinger om PNR-aftaler med USA og Canada.

4.1. Inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde er der på Justitsministeriets område på nuværende tidspunkt vedtaget fire retsakter til gennemførelse af Stockholmprogrammet, der er omfattet af det danske retsforbehold. Det drejer sig om:

- Rådets forordning (EU) nr. 541/2010 af 3. juni 2010 om ændring af forordning (EF) nr. 1104/2008 om overgang fra Schengeninformationssystemet (SIS 1+) til anden generation af Schengeninformationssystemet (SIS II).
- Rådets forordning (EU) nr. 542/2010 af 3. juni 2010 om ændring af afgørelse 2008/839/RIA om overgang fra Schengeninformationssystemet (SIS 1+) til anden generation af Schengeninformationssystemet (SIS II).
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/64/EU af 20. oktober 2010 om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre herfor og om ophævelse af rammeafgørelse 2002/629/RIA.

For så vidt angår de to vedtagne forordninger kan det oplyses, at der er tale om en udbygning af Schengen-reglerne, hvilket betyder, at Danmark

efter artikel 4 i Protokollen om Danmarks Stilling havde mulighed for at blive tilknyttet retsakterne på et mellemfolkeligt grundlag (opt imulighed). Som tidligere oplyst over for Folketingets Europaudvalg har Danmark valgt at benytte sig af denne mulighed i forhold til de to forordninger.

For så vidt angår de to vedtagne direktiver kan det oplyses, at de ikke indeholder bestemmelser om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser. Der er således mulighed for ensidigt at gennemføre direktiverne i dansk ret, og Justitsministeriet vil i den kommende tid vurdere, om der er behov herfor.

4.2. På det civilretlige område er der ikke inden for Justitsministeriets område på nuværende tidspunkt vedtaget retsakter til gennemførelse af Stockholmprogrammet, som er omfattet af det danske retsforbehold.

Dato: 12. juli 2010
Kontor: Det Internationale
Kontor
Sagsnr.: 2010-3060-0099
Dok.: ERK40886

Oversigt over kommende EU-retsakter inden for Justitsministeriets område til gennemførelse af Stockholm-programmet, som vurderes omfattet af retsforbeholdet¹

Ny samlet retlig ramme for databeskyttelse
Henstilling om bemyndigelse til forhandling af en aftale med Amerikas Forenede Stater om beskyttelse af personoplysninger med henblik på retshåndhævelse
Forordning om EU-hotlines for meldinger om savnede børn
Lovgivningsforslag om et samlet instrument for beskyttelse af ofre og handlingsplan for praktiske foranstaltninger, herunder udvikling af en europæisk beskyttelsesordre
Lovgivningsforslag om oversættelse og tolkning
Lovgivningsforslag vedrørende oplysninger om rettigheder og om tiltalen
Lovgivningsforslag om juridisk rådgivning og retshjælp
Lovgivningsforslag om kommunikation med slægtninge, arbejdsgivere og konsulære myndigheder
Lovgivningsforslag om særlig beskyttelse af mistænkte eller tiltalte, som er sårbare
Lovgivningsforslag om et samlet instrument til fremskaffelse af bevismateriale i straffesager baseret på princippet om gensidig anerkendelse, og som omfatter alle former for bevismateriale
Lovgivningsforslag om indførelse af fælles standarder for indsamling af bevismateriale i straffesager for at sikre, at det kan anerkendes
Forslag til forordning om at tillægge Eurojust beføjelser til at indlede undersøgelser, gøre Eurojusts interne struktur mere effektiv og inddrage Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter i evalueringen af Eurojusts aktiviteter
Lovgivningsforslag om gensidig anerkendelse af rettighedsfrakendelser
Lovgivningsforslag om gensidig anerkendelse af økonomiske sanktioner, herunder i forbindelse med færdselsforseelser
Lovgivningsforslag om revision af forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsret-

¹ Justitsministeriet har vurderet, om det forventes, at forslagene vil blive fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, vil i givet fald finde anvendelse. Det vil indebære, at foranstaltningerne ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Det bemærkes, at det ikke vil kunne udelukkes, at enkelte af forslagene vil blive fremsat med hjemmel i andre bestemmelser i traktaten (og dermed ikke omfattet af det retlige forbehold).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

lige område (Bruxelles-I) ²
Forslag til en forordning om lovvalgsregler i sager om formueforhold mellem ægtefæller, herunder spørgsmålet om retlig kompetence og gensidig anerkendelse, og forslag til forordning om de formueretlige følger af ugifte pars separation
Kommissionens henstilling om tinglysning af testamenter efterfulgt af Rådets og Europa-Parlamentets vedtagelse af forordningen om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis
Lovgivningsforslag til supplement af direktiv 2008/99/EF om strafferetlig beskyttelse af miljøet og direktiv 2009/123/EF om forurening fra skibe
Rapport om anvendelsen af forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse af dokumenter i civile og kommercielle sager, eventuelt efterfulgt af et forslag om revision, som kunne omfatte udarbejdelse af fælles minimumsstandarder ³
Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed, herunder udarbejdelse af fælles minimumsstandarder for anerkendelse af afgørelser om forældreansvar efterfulgt af en rapport om dens anvendelse
Lovgivningsforslag med sigte på at gøre EU's eksisterende civile retsplejeregler mere konsekvente
Forordning om forældelsesfrister for grænseoverskridende trafikulykker
Lovgivningsforslag om gensidig anerkendelse af virkningerne af visse personlige dokumenter (f.eks. i relation til fødsel, slægtskab, adoption, navn)
Lovgivningsforslag om dispensation for formaliteterne med hensyn til legalisering af dokumenter mellem medlemsstaterne
Forslag til forordning om en mere effektiv fuldbyrdelse af retsafgørelser i Den Europæiske Union: udlæg i bankindeståender
Lovgivningsforslag om en fælles referenceramme (Europæisk aftaleret)
Forslag til forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1346/2000 om insolvensbehandling efterfulgt af en rapport om anvendelsen
Forslag til forordning om en mere effektiv fuldbyrdelse af retsafgørelser i Den Europæiske Union: adgang til oplysninger om skyldneres aktiver
Henstilling om bemyndigelse til at forhandle en aftale mellem EU og Norge, Island og Schweiz om retligt samarbejde om forkyndelse af dokumenter og bevisoptagelse
Henstilling om bemyndigelse til at forhandle og ajourføre det nuværende mandat for UNIDROIT-rumprotokollen
Forslag til bemyndigelse af visse medlemsstater til at tiltræde Haagerkonventionen om forkyndelse af dokumenter og bevisoptagelse i EU's interesse
Forslag om EU's indgåelse af Luxembourgprotokollen om rullende jernbanemateriel
Forslag om EU's indgåelse af Haagerkonventionen fra 2005 om lovvalg
Forslag om EU's undertegnelse og indgåelse af protokollen om rumudstyr
Forslag om EU's tiltrædelse af UNIDROIT-konventionen
Lovgivningsforslag om en fælles EU-tilgang til brug af passagerlisteoplysninger med

²⁺³ Det bemærkes, at de pågældende forslag er omfattet af to aftaler mellem Danmark og Fællesskabet (såkaldte parallelaftaler), som giver Danmark mulighed for på folkeretligt grundlag at anvende bestemmelserne i den gældende Bruxelles I-forordning og forkyndelsesforordning. Aftalerne indebærer, at Danmark har mulighed for på folkeretligt grundlag at gennemføre eventuelle ændringer af forordningerne.

henblik på retshåndhævelse
Forslag til bemyndigelse til at forhandle og forhandling af aftaler om passagerlisteoplysninger mellem Den Europæiske Union og relevante tredjelande
Lovgivningsforslag til et europæisk register for domfældte tredjelandsstatsborgere
Forslag til en forordning om Europol
Forslag til informationsudveksling mellem Europol, Eurojust og Frontex
Lovgivningsforslag om oprettelse af et observationscenter for kriminalitetsforebyggelse (OPC)
Eventuelt lovgivningsforslag om en europæisk klassifikation af kriminalitetstyper
Forslag til et direktiv om bekæmpelse af menneskehandel
Forslag til et direktiv om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi
Lovgivningsforslag om et moderniseret agentur for net- og informationssikkerhed mv.
Lovgivningsforslag om angreb på informationssystemer
Foranstaltninger, herunder lovgivningsforslag om indførelse af kompetenceregler for cyberspace på europæisk og internationalt niveau
Forslag til en ny retlig ramme for inddrivelse af aktiver
Lovgivningsforslag om strafferetlige foranstaltninger til håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder
Lovgivningsforslag om ajourføring af de europæiske strafferetlige rammer for hvidvaskning af penge
Udvikling og ibrugtagen af Schengeninformationssystemet II (SIS II) ⁴

⁴ Det bemærkes, at Danmark ved foranstaltninger, der vedrører forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde tredje del, afsnit V, inden 6 måneder træffer foranstaltning om, hvorvidt Danmark vil gennemføre denne foranstaltning i dansk lovgivning. En dansk beslutning herom vil skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater (og associerede Schengen-lande).